

แม่หลวงห้วยขาแข้ง

วันที่ ๑๖

เดือน มีนาคม

พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๑๗

หมอดินเมืองพัทลุง ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพและความเป็นอยู่ที่มั่นคง

ทงค์ แสงเกิด

รายงานพิเศษ

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน ประจำอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดแบบแห่งหนึ่งของจังหวัด ที่มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินทุกรูปแบบในการปรับปรุงบำรุงดิน พลิกฟื้นพื้นที่ดินเสื่อมโทรม ให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ จนกระทั่งทำการเกษตรได้หลากหลายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

นายทงค์ แสงเกิด หมอดินอาสาประจำอำเภอศรีบรรพต พัทลุง ในฐานะเจ้าของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน เล่าว่า พื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านม่วง ต.เขาข่า อ.ศรีบรรพต มีสภาพดินค่อนข้างเสื่อมโทรม แต่ก่อนคนที่ทำสวนยางพารา ทำมาข้าวบ้าง แต่ก็ประสบปัญหาดินที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต อย่างกรณีสวนยางมีพื้นที่มากแต่กรีดยางแล้วไม่คุ้มรายได้น้อย จนกระทั่งปี 2540 ทางเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง ได้เข้ามาในพื้นที่และคัดเลือกให้คนเข้าไปเป็นหมอดินอาสา ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก นำหมักชีวภาพ การปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน รวมทั้งสิ่งสำคัญพื้นฐานคือการแนะนำให้นำตัวอย่างดินไปตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้ได้รู้ว่ามีดินของเรา มีธาตุอาหารอะไรบ้าง ต้องปรับปรุงอย่างไรถึงจะเหมาะสม ซึ่งหลังจากได้รับความรู้ก็มักกลับมาปรับปรุงพื้นที่ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

แต่ในช่วงนั้นแม้ดินจะดีขึ้น แต่ก็ยังขาดแหล่งน้ำ จึงมีการทำเกษตรแค่ทำนาปีละครั้งช่วงฤดูฝน ส่วนฤดูแล้งฝนจึงช่วงที่อาศัยปลูกผักสวนครัว ต่อมาปี 2548 สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง ได้นำโครงการแหล่งน้ำในไร่นาออกเขตชลประทานเข้ามา จึงได้ขุดสระน้ำไว้ใช้และเริ่มวางแผนจัดสรรพื้นที่ขยายการปลูกพืช จึงแต่นั้นเป็นต้นมา แบ่งเป็นทำนา ปลูกมะนาว มะพร้าว พืชผัก ฝรั่ง และต้นน้ำเต้า เป็นต้น และปลูกกล้วย กล้วยน้ำว้า ซึ่งทุกอย่างที่กินทำเนื้การใช้ในครัวเรือนเป็นสิ่งสำคัญ เหลือจึงแจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน และเหลือจากนั้นจึงขายนำรายได้มาเลี้ยงครอบครัว โดยผักที่กินได้จะสามารถสร้างรายได้เป็นรายวัน มะนาวและไปก็เก็บขายวันเว้นวัน ส่วนปลาจะจับขายผลผลิตได้ประมาณ 4 เดือนครั้ง ชาวที่นี่เลยเรียกกันว่าจะมีรายได้เป็นรายวัน รายเดือน รายปี ไม่เพียงแค่นี้ การจะทำอาชีพเกษตรให้ยั่งยืน จำเป็นต้อง

ลดรายจ่ายโดยใช้สิ่งที่มีความปลอดภัยสูงที่สุด คือทุกอย่างสามารถเก็บเองได้ อย่างเลี้ยงไก่ สุกร โค มูลเหล่านี้ก็คือนำมาทำปุ๋ยไว้ใช้ หรือนำไปบดปลาตากแห้งไปใส่ในลำห้วยลำคลอง นอกจากไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แล้วยังเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ขณะที่น้ำในบ่อปลาหรืออาหารสูงจึงนำมาใช้รดต้นมะนาว พืชผัก รวมถึงใช้ในการทำนา ช่วยให้ผลผลิตดีขึ้นไปอีก

สิ่งสำคัญที่ตนยึดถือปฏิบัติคือ การนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการดำเนินชีวิตรวมถึงการประกอบอาชีพ คือจะปลูกและทำทุกอย่างที่ทำได้ในครัวเรือน แม้ว่าวันหนึ่งเศรษฐกิจจะแย่ขายผลผลิตไม่ได้ เราก็จะไม่อดตาย เพราะมีข้าว ปลา พืชผักไว้บริโภคเอง เพียงแค่ยึดแนวทางของพระองค์ท่านแค่ 2-3 ปี ก็เห็นผลชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อชีวิตตนและครอบครัว เมื่อชีวิตเรดีขึ้น ก็ไม่ละเลยที่จะเผื่อแผ่สิ่งดี ๆ ไปสู่เพื่อนบ้าน คนได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ทุกเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน เนื่องจากตนเป็นบึงขังพื้นฐานทางการผลิต ถ้าเกษตรกรไม่รู้ว่าดินของตัวเองเป็นอย่างไร เมื่อปลูกพืชไปก็จะมีปัญหาได้ นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยให้สมาชิกในหมู่บ้านจำนวน 50 คน มาร่วมกันทำปุ๋ยและนำกลับไปใช้ปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ของตนเอง จะได้อัตราต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี อีกทั้งสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้กับตนเองและหมู่บ้าน

นอกจากการยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงแล้ว ตนยังให้ความสำคัญกับการปลูกหญ้าแฝกพืชหมักที่พระราชทานให้กับเกษตรกรในการปรับปรุงดินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยตนจะใช้หญ้าแฝกในทุกกิจกรรม ตั้งแต่ปลูกรอบต้นนา ปลูกรอบขอบสระน้ำ บึงกั้นการชะล้างของดิน ปรับโครงสร้างดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ทำให้ดินดีขึ้น ใบหญ้าแฝกก็ตัดไปคลุมโคนต้นมะนาวหรือระหว่งร่องสวน เพื่อรักษาความชุ่มชื้น เป็นวิธีลดการใช้น้ำได้อย่างดี จนกระทั่งปี 2550 ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดหญ้าแฝก ได้รับโล่พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำให้ตนซาบซึ้งอย่างหาที่สุดมิได้ และก็ปีปฏิญญาคนว่าเงืงคิดแนวทางของพระองค์ต่อไป เพราะทุกวันนี้ตนมีความสุขในทุกอย่างพร้อมแล้วไม่ต้องไปดิ้นรนอะไรอีก

หากเกษตรกรท่านใดสนใจแนวทางการทำงานเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สามารถไปเยี่ยมชมวิถีการดำเนินงานของหมอดินทงค์ แสงเกิด เลขที่ 78 ม. 3 ต.เขาข่า อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง หรือติดต่อทางสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุงก็ได้